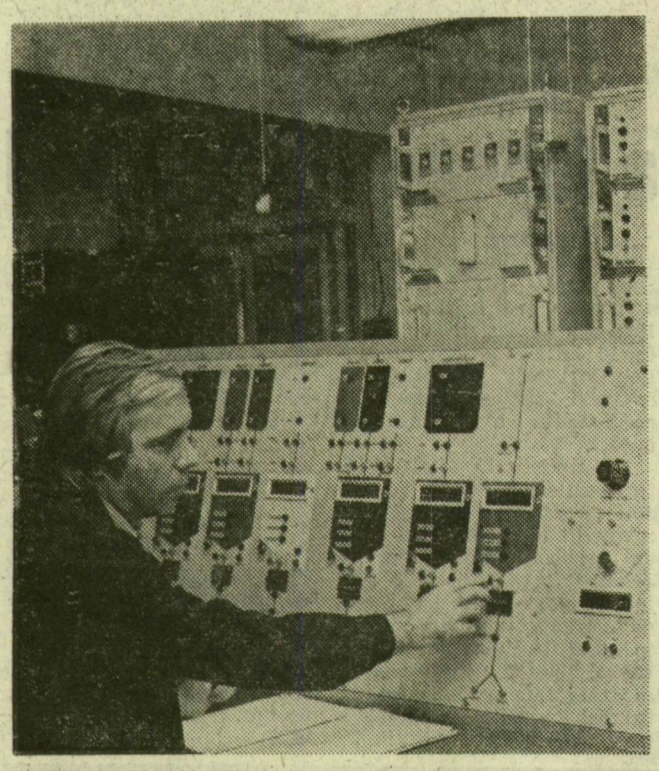

A Metripond Mérleggyárban a hagyományos mérőeszközök mellett ma már korszerű elektronikus mérlegeket és mérlegrendszereket is készítenek. A gazdasági mérleg már az utóbbi javára billen. Egész évi árbevételük hatvannégy százaléka a korszerű elektronikus elemekből összeállított mérőrendszer

Több benzol

A Százhalombattai Dunai Kőolajipari Vállalat szocialista brigádjai a kongresszusi munkaversenyben egyebek között azt vállalták, hogy növelik a minden piacon jól értékesíthető benzol termelését. E felajánlás, a dolgozók tevékeny közreműködése, valamint a Tiszai Vegyi Kombináttal kialakított együttműködés eredményeként már meg is valósult. A kooperáció keretében a TVK új üzemet szerelt fel a DKV pedig bővítette és korszerűsítette a régit. A TVK az etiléngyártás során keletkező benzolban dús pirobenzint készít elő további feldolgozásra, ezt az alapanyagot szállítják Százhalombattára, ahol kinyerik belőle a benzolt.

A Dunai Kőolajipari Vállalat a korszerűsítéshez licencet használt fel, s benzoltermelése a korábbinak négyszeresére növekedett.

Gyermekeink szabad ideje

A két testvér 7 és 9 éves lehetett. Fejükön bojtos sapka, lábukon bélelt csizma, s az utca szegletébe bújva, irhabundájuk gallérja mögül kukucskáltak, nem közeledik-e illetéktelen személy. Akkor zsebükbe nyúltak, cigarettát, gyufát vettek elő. A nagyobbik tüzet adott öccsének, majd magának. Füstölögtek vihorászva, férfias pózba vágták magukat, zsebre tett kézzel, nyeglén támasztották a falat — és füstölögtek. Épp hogy közelükbe értem, a kisebbik bojtját heves köhögés rázta meg, szemét elöntötte a könny, a nagyobbik — ki tudja, milyen reflex parancsára — jókorákat sózott öccse hátára. Illetéktelen személyként ugyan, de eldobattam az ismeretlen gyerekekkel a cigarettát, és rögtönzött kiselőadást tartottam ártalmasságáról. Megkérdeztem a fiúkat, hol laknak. Itt a közelben — mondták, de apjuk, anyjuk dolgozik, unták magukat, hát kijöttek egy kicsit — úgymond — levegőzni.

Tavaly télen, a szünidő egyik napján történt, hogy imígyen beleavatkoztam idegen gyerekek időtöltésébe. Jóllehet, ha a szülők tanúi lettek volna az eseményeknek, rámförmednek, mi közöm az egészhez, és kikérik maguknak, hogy az ő csemetéjüket illetéktelen személyek fegyelmezzék. De hát illetéktelen lehet-e bármelyik felnőtt, ha akárki fia-lánya a szeme láttára művel önmagát vagy másokat veszélyeztető dolgokat?

Az utóbbi évek leghosszabb téli vakációja kezdődik december 22-én. S amekkora öröm, szükségszerű kikapcsolódás, „feltöltődés" ez általában a gyerekeknek, akkora gond a dolgozó szülőknek. Hisz a felügyelet nélkül maradó kamaszért sem teheti a tűzbe az ember a kezét — tisztelet a kivételnek —, hát még a kisiskolásokért. Ismerve az életkori sajátosságokat, igazság szerint nem is szabadna őket vigyázó szemek kísérete nélkül hagyni. No, de a szükség törvényt bont: a munkába járó nő nem tud helytállni a pult mögött, a laboratóriumban, a kórházi ágyak mellett, ha egyszersmind anyai hivatása, felelősségérzete, természetes féltése meg a gyerekeihez húzza. A nap nyolc órájában, otthontól való távollétük idején valamilyen nyugalmat kellene biztosítani az anyáknak, a szünidő napjaiban is. Hogy tudva tudja, gyermeke biztonságban van, és javát szolgálják eltelő szabadnapjai.

Vajon van-e erre reményünk?

Ahol segítőkész a nagymama, s idegileg is bírja, ott szervezés kérdése csupán a gyerekek felügyelete. A kevés szerencsés családon kívül azonban nagyon sokan csak önmagukra számíthatnak. Essék szó inkább róluk. Szükségmegoldásként sem választják a napközis ügyeletet, mert a szülők — egyébként okos jó szándékkal — az iskolai környezetből ki akarják emelni a gyereket arra a csaknem három hétre, akkor bizony elő kell venni minden ötletességet, szervezőkészséget. Programot kell kínálni a gyerekeknek, nem parancsszóval persze, hogy azért legyen feladatuk a vakációban is. A rendrakás, apró bevásárlások, portörlés, ágyazás még nem meríti ki a pihenésre kiéhezett gyerekeket, sőt önbizalmat ad, megismertetik velük a hasznos tevékenység, a családi közösségért végzett munka örömét. Nem beszélve arról, hogy a rendszeres elfoglaltság, valamiféle laza napirend megóvja őket a legnagyobb veszélytől, az unalomtól. Nincs szomorúbb, szülő számára idegesítőbb látvány, mint unatkozó, nyűglődő, itt-ott elnyúló fia, lánya. Ha az eddig iskolai kötelességek miatt el nem játszott játékok sokaságára nem „veti rá" magát a gyerek, mert nincs, ami lázba hozná, lelkesítsük ajándékkészítésre, szobája díszítésére, rajzolásra, kézimunkázásra, barkácsolásra. A nagyobbacskák figyelmét már lekötik a könyvek, és tudjuk, hiába is szólnánk a tévénézés ellen, a kép az ifjabb korosztályt különösen leköti. A televízió, a rádió, a tapasztalat szerint gondolni is szokott a vakációzó gyerekre.

De gondolnak-e rájuk a művelődési intézmények?

Szeged néhány művelődési intézményének számát tárcsáztam föl a napokban, hogy megérdeklődjem, terveztek-e valamit a gyerekek szünidei szórakoztatására, kínálnak-e programokat ők, ha az iskola kapui bezáródnak. Puhatolózásomra a válasz szomorúan rövid: nem.

Hová mehet, mit tehet hát a vakációzó diák itt, Szegeden, ha az otthon négy falát szűknek érzi? Elmehet moziba, megnézheti a délelőtti matinén vetített filmeket, van köztük gyermekeknek való. Elmehet szüleivel persze, mint egyébként bármikor, színházba, vasárnaponként bábszínházba, megnézheti a múzeumot, netán a kiállításokat. De hát mindez kevés figyelmesség egy ekkora város vakációzó gyermekei iránt, különösen, ha 1979 az ő esztendejük.

Az én, a te, az ő gyereke: a város gyereke. Felelősséget értük nemcsak a szülőknek kell vállalniuk. Intézmények, szomszédok, jó barátok, járókelők — mindannyian — illetékesek vagyunk, ha róluk van szó. Nem lehet tiszta a lelkiismeretünk, amíg csellengő, unatkozó, vagy rosszban sántikáló diákokkal találkozunk az utcán a vakáció napjaiban.

A szabad idő kincs. Nemcsak a dolgozó felnőtteknek, hanem a tanuló diákoknak is egyre ritkábban előforduló kincse. Meg kellene hát jobban becsülni, tartalommal megtölteni, hogy valódi, embert gazdagító értékké legyen.

Ch. Á.

Újító vasutasok

Az idén eddig 4,3 millió forint megtakarítás

Az újítómozgalom eredményeiről és a további lehetőségekről tanácskoztak tegnap, kedden délelőtt a MÁV Szegedi Igazgatóságának épületében az igazgatóság területén dolgozó újítási ügyintézők, szakvéleményezők és a legeredményesebb újítók. *Sajtos Péter* vasútigazgató-helyettes értékelte az eltelt háromnegyed év munkáját, s a most véget ért újítási verseny tapasztalatait.

A MÁV Szegedi Igazgatóságon szeptember végéig 528 újítási javaslatot nyújtottak be, melyből 280-at elfogadtak, s be is vezettek. *Az újítások idén eddig 4,3 millió forint hasznot hoztak.* E szép eredmény elérését segítette, hogy a vasútigazgatóság az elmúlt év végén kiadta központi feladatervét. Ebben olyan gazdasági és műszaki feladatokra, szám szerint 112-re, irányították a vasutas újítók figyelmét, amelyek leginkább befolyásolják a gazdaságos munkavégzést, a gépek és berendezések jobb kihasználását, az energiatakarékosságot. Ennek köszönhető, hogy amíg tavaly háromnegyed év alatt 25 feladattervi újításból csupán 7-et fogadtak el, *addig idén a benyújtott 43-ból 29-et.* Említést érdemel az is, hogy a benyújtott újítások 16 százaléka *munkavédelemmel* kapcsolatos javaslat volt.

A mozgalom eredményességét *újítási kiállítások, ötletnapok* szervezésével, újítók klubjának működtetésével is segítették. *A kezdeményező vasutasok munkáját a vasút vezetői anyagilag is és erkölcsileg is elismerik.* Az ez évben kifizetett 421 ezer forint újítási díjon felül többen *kitüntetést, jutalmat* kaptak. Idén Szegedről a Kiváló Újító kitüntetés ezüst fokozatát kapta *Gasztány Ferenc, Katona Pál,* bronz fokozatát *Balogh László, Meskál György, Oláh Tibor* és *Polgár Sándor.*

A tegnapi tanácskozáson Sajtos Péter vasútigazgató-helyettes az újítási versenyben eredményes szolgálati helyeknek, újítóknak, szakvéleményezőknek és szocialista brigádoknak *62 ezer 500 forint jutalmat* adott át. Négyen, *Kasza Dezső, Vinek Pál, Vaczkó István* és *Ugrainé Tömörkény Zsuzsa* Kiváló Dolgozó kitüntetésben részesült. A szakma ifjú mestere címet *Csüllög Sándor* vette át.

G. J.

Füstgáztisztító berendezés

Magyar szabadalom

Magyar szabadalom alapján az eddigieknél hatásosabb füstgáztisztító berendezés kísérleti gyártását kezdték meg a Szellőző Műveknél. Az új tisztító az olaj- és széntüzelésű kazánok égéstermékeiből teljesen kivonja a mérgező hatású kéndioxid gázt, és ipari felhasználásra is alkalmassá teszi.

Az olaj- és széntüzelésű kazánokból általában 1,2 százalék kéndioxid tartalmú füstgáz távozik. Az ilyen töménységű kéntartalom erősen szennyezi a környezetet. A kéndioxid gáz közömbösítése világszerte komoly gondot okoz, eddig még nem sikerült olyan berendezést gyártani, amely tökéletesen megtisztította volna a füstgázokat a kéndioxidtól. Magyarországon nem is használtak külföldről vásárolt kéndioxid elnyeletőket, hiszen a berendezések annyira drágák, hogy közepes hatásfokuk nem áll arányban a beruházási költséggel.

A Szellőző Művek szabadalma úgy tűnik, megszünteti a gondot. Eljárásuk lényege, hogy a füstgázokat mészhidrát oldatba vezetik, amely a kéndioxidot közömbösíti. A kísérleti berendezést — amely nyertes lett az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal pályázatán — elsőként a kispesti hőerőműben szerelik fel, ahol óránként 5 ezer köbméter füstgázt nyeletnek el.

DH a kohászatban

A Dolgozz Hibátlanul-munkarendszer eddigi tapasztalatait vitatták meg kedden Salgótarjánban, a kohászati vállalatok képviselői. A mozgalommá terebélyesedő munkarendszerben részt vevők, mint elmondták, az utóbbi fél évtizedben a gyártás mintegy kilencszáz kedvezőtlen jelenségére, hibájára hívták fel a figyelmet. A vállalati megbízottak e jelzések segítségével összeállították a gyáregységek hibakatalógusát, s ennek alapján évről évre feladatterveket dolgoztak ki. A végrehajtáshoz sikerült mozgósítani a szocialista brigádokat, a fiatal műszakiakat, újítókat, minek köszönhetően a „DH-megtakarítás" csak például a salgótarjáni kohászati üzemekben eléri az évi tizennyolcmillió forintot. Hasonló eredményekről számolt be az Ózdi Kohászati Üzemek és a kohászati ágazat többi üzemének képviselője. A továbbfejlesztés útját a résztvevők egybehangzóan a DH-munkarendszerben rejlő demokratikus lehetőségek következetesebb kibontakoztatásában jelölték meg.

A Kohó- és Gépipari Minisztérium mintegy százhúsz vállalata közül eddig hatvanban honosodott meg a DH-munkarendszer. A tapasztalatok arra ösztönöznek, hogy további vállalatok kollektíváját nyerjék meg a rendszer alkalmazásának.

(MTI)

Pálinkás Mihály búcsúztatása

Pálinkás Mihály, a párt és a munkásmozgalom régi harcosa november 24-én, 76 éves korában hunyt el. Hamvasztás utáni búcsúztatása holnap, csütörtökön délután 2 órakor lesz Vásárhelyen, a Kincses temetőben.

*

Megyénkben sokan ismerték az 1903-ban Budapesten született pártmunkást. Éppen 30 esztendővel ezelőtt került a csereháknyi gépállomásra a párt megbízásából politikai helyettesnek. Alig egy esztendővel később jó munkája elismeréseként a szentesi járási tanács elnöke lett. Az ellenforradalom napjaiban eltávolították hivatalából, de az egykori géplakatos, aki 1945-ben őszinte hittel és meggyőződéssel kérte felvételét a pártba, nem tudták megfélemlíteni. A megyei karhatalom megszervezésekor az elsők között jelentkezett, s 1957. februárjáig fegyverrel a kézben óvta a munkáshatalmat. Ezt követően a megyei pártbizottság párt- és tömegszervezeti osztályán dolgozott Vásárhelyen, illetve Szegeden 1963-ig, nyugdíjba vonulásáig.

Érdemeit 1951-ben a Magyar Népköztársasági Érdemrend arany fokozatával, 1957-ben a Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékéremmel, 1963-ban pedig a Szocialista Munkáért Érdemérem arany fokozatával ismerték el.

Országos árpatermesztési tanácskozás

Egy kiló műtrágya felhasználásával termelt kukoricából 4,2, búzából 5,2, tavaszi árpából pedig 7,4 kiló nyers fehérje nyerhető. Emellett az árpa fontos nyersanyaga a söriparnak, s ebben a minőségben kitűnő exportcikk is. E tények, s az ezeket igazoló Győr-Sopron megyei tapasztalatok álltak az érdeklődés előterében a kedden győrött megrendezett országos árpatermesztési tanácskozáson.

Győr-Sopron megye mezőgazdasági üzemei — a határ menti kapcsolatok kihasználásával — az utóbbi években meghonosítottak egy bőtermelő szlovákiai árpafajtát, s ezt az idén már jelentős területen termesztették, főként a Szigetközben. E tapasztalatok alapján Győr-Sopron megyében a következő években tovább növelik — megkétszerezik — e nagyhozamú-fajta vetésterületét.

A tanácskozás végén Romány Pál mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter kitüntetéseket adott át azoknak a szlovákiai szakembereknek, akik elősegítették a nagyhozamú-fajta hazai meghonosítását. (MTI)

Nyelvoktatás, egyetemi előkészítő

A TIT elnökségi ülése

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat városi elnökségének tegnap, kedden délután megtartott ülésén, amelyen részt vett *dr. Székely Sándor*, a városi pártbizottság titkára, a társulat szegedi szervezetének nyelvoktatási tevékenységéről, valamint az egyetemi és főiskolai előkészítő tanfolyamokról számolt be *Muncz Károly* városi titkár.

A TIT nyelviskolájában három különböző jellegű tanfolyamon tanulnak angol, német, orosz, spanyol, francia és szerb-horvát nyelvet: a nyelvvizsgára felkészítőn 16 csoportban, a gyerektagozaton kilenc, s a heti négy órás tanfolyamokon 33 csoportban sajátítják el a különböző idegen nyelveket. A nyelviskolának az idén összesen 1083 hallgatója van, a TIT-szervezet a tudományegyetemmel jó együttműködésben dolgozik a tanfolyamok sikeréért. Ugyancsak a JATE-val együtt szervezi a TIT az egyetemi és főiskolai előkészítőket, amelyekre most várják a jelentkezéseket. A felvételre készülők január elejétől heti háromszor négyórás tanfolyamokon ismerkednek felvételi tárgyaik anyagával.